

[Robert Christensen.]

det er lykkedes for dem at få fat i den, sådan at det er en skole for hele landets befolkning, og sådan bør det være.

Der har altid været enkelte af disse skoler, der har lagt særlig stor vægt på enkelte fag, idræt, sygepleje m. m., og der har vel også været enkelte tilløb til en kompetencegivende undervisning. Vi finder ikke, der er noget forkert i, at dette kan fortsætte, men det må ikke blive så meget ved den enkelte skole, at den mister sit præg som en almendannende skole med en almendannende undervisning.

Landbrugsskolerne er jo et barn af højskolen og havde i deres barndom megen almendannende undervisning. I den nyere tid får landbrugsskolen mere og mere præg af en erhvervsskole, som meddeler en erhvervsundervisning. Jeg er glad for, at man nu i lovforslaget tager konsekvensen heraf og deler opgaverne op, sådan at landbrugsskolerne både får et forkursus, et hovedkursus og en teknikeruddannelse og også må beskæftige sig med efteruddannelse af landmænd. Men jeg kan ikke undlade at gøre opmærksom på, at når det drejer sig om forkursus, er det jo sådan i fritidsloven, at dette forkursus også kan gives efter paragraffen om erhvervsmaessige grunduddannelser, og det kan gives på kostskoler, hvor de unge ifølge denne lov får ikke alene undervisningen, men også opholdet og, så vidt jeg ved, endda rejse til og fra skolen betalt. Nu opretter man et lignende kursus i en anden skoleform, hvor eleverne ikke alene må betale opholdet, men oven i købet må betale 15 pct. af skoleudgifterne, og jeg vil gerne spørge: Er det meningen, at man også i fremtiden vil opretholde disse to også økonomisk vidt forskellige måder at opnå denne begyndende uddannelse på?

Vi er glade for, at der nu nedsættes et landbrugsskoleråd. Helt op til de seneste år har man bygget nye skoler og har bevilget statsmidler til forandring og ombygning af bestående skoler, samtidig med at alle vidste, at disse skoler allerede på det tidspunkt havde overkapacitet. Derfor er jeg glad for, at der nu kommer så megen kontrol med det, at man kun investerer, når der er behov for det.

Husholdningsskolerne skal jeg ikke sige meget om. Jeg skal bare glæde mig over, at

man nedsætter aldersgrænsen og giver adgang for mænd, og at man giver disse skoler adgang til undervisning i nogle med det huslige beslægtede erhverv. Vi ved jo alle, at det bliver mere og mere almindeligt at lægge en større og større del af madlavningen uden for hjemmet. Det bevirker, at der opstår nye erhverv, der beskæftiger sig hermed, og disse erhverv trænger til nogle uddannede folk. Vi ved også, hvordan institutionskøkkener breder sig mere og mere. At husholdningsskolerne får en opgave her, anser jeg for at være absolut naturligt, og det glæder vi os over.

Med hensyn til efterskolerne er der jo ikke meget nyt i lovforslaget, men de fik jo også en ny lov for, så vidt jeg husker, 2 år siden. Vi glæder os dog over, at man nu trækker ungdomshøjskolerne ud af efterskolerne — dér hører de ikke rigtig hjemme — og fører dem over i afdelingen for højskoler, og vi er meget nysgerrige efter i de kommende år at se, hvad denne skoleform nu kan gøre med de to forsømte årgange, nemlig de unge mennesker, der er gået ud af skolens 9. eller 10. klasse, men som endnu ikke er gamle nok til at begynde på den uddannelse, de egentlig ønsker. Vi vil gerne forbeholde os vor mening, indtil vi ser — og indtil vi har fået nogle erfaringer med — disse skoleformer, men vi hilser dem velkommen.

Inden for de fire skoleformer er der noget, der er fælles, og det er måske det væsentligste af det. Det fælles er, at der sker en stramning af kravene. Man kræver f. eks., at skolen skal undervise i 36 uger om året — det er især højskolen, der her rammes; de andre skoleformer har vel i forvejen de 36 ugers undervisning — og så ser man i bemærkningerne til lovforslaget, at man ønsker, at disse skolars kapacitet skal være udnyttet. Hvis kapaciteten ikke er udnyttet, vil der blive trukket forholdsvist fra i statstilskuddet på den del af tilskudsgrundlaget, der ikke i forvejen er afhængig af årselevtallet.

Herved er der opstået megen tale ude i samfundet, forhåbentlig på grund af en misforståelse, idet mange skolefolk har opfattet det sådan, at en skoles kapacitet er 36 uger ganget med det antal elevpladser, der er på skolen, og hvis man ikke har det antal elever, får man nedslag i tilskuddet.